

A Maxik.

*

A cím senkit se ejtsen tévedésbe. A «Maxi» itt nem mint a Keleten oly divatos Miksa név kicsinyített alakja, hanem, mint a budapesti taxameteres automobilon, ha úgy tetszik autótaxik népies elnevezése került e sorok fölé. Az alkalom, mely a maxi-témát újra aktuálissá teszi — ünnepi. Most mult el ugyanis egy hónapja annak, hogy az első maxi végigrobogott az utcákon. A maxi szóval jubilál. Ám az obligát ünneplés, amelyet pedig nálunk úgy a vidéken, mint a fővárosban ritka tükölyre vittek, ez egyszer elmaradt. Nem azért, mert harminc nap nagyon kis idő — ez nem volna baj, hisz az ünnepléshez úgy sem ok kell, hanem ürügy — de mert a maxik a rendelkezésükre álló kevés időt is a lehető legjobban használták fel arra, hogy úgy önmagukat, mint a főváros tanácsát népszerűtlensék a közönség előtt. S miután ez, belefektetett igyekezetüknek megfelelő arányban sikerült s a rövid, de dicstelen multu maxikat máris a legfrenetikusabb közöndör veszi körül, ugyis mint közvélemény, ugyis mint egyed, adóalany és volt maxiutas megragadom a jubileumi alkalmat és, tanulságul a tanácsnak arra az esetre, ha újabb közintézménnyel szándékozik megajándékozni szeretett fővárosunk népét, nemkülönben elégtételül a budapesti villamos, omnibusz, propeller-társaságoknak, fiakkereseknek és konflisoknak, megpróbálom elmondani, hogy miért nem jó a maxi.

A dolgot ott kell kezdeni, amikor még nem volt meg a maxi. Abban az időben, visszatekinteni is nehéz rá, olyan messze tűnt már, ha valaki külföldi utazásából hazajött, a kávéházi törzsasztal mellett sohasem mulasztotta el, hogy ilyeneket ne mondjon:

...Azután autotaxin elhajtattam a Louvreba...

Vagy:

Az Unter den Lindenen taxison automobilon korzóztam végig. Nem is hiszitek, hogy milyen olcsó...

A szegény, itthonülő ilyenkor ábrándozva meredtek a trabuccójuk füstjébe, amíg valaki az asztalra csapva fel nem kiáltott:

— Mégis csak disznóság, hogy nálunk még nincs autótaxi!

És addig vágytak rá az emberek, addig írtak, beszéltek róla, amíg a városházán is meghallották,



Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.87

Hely

Idő

" 1913. "

Személy

Helyszám

Szerző *syd.*

Cím *A Maxik.*

Forrás:

Alkotmány.

Pp.

(Hely)

1913 III/5

(Idő)

(Köt. v. füz.)

hogy a nép újra akar valamit. S miután a nép akaratát minél előbb teljesíteni kell, néhány év alatt már nemcsak a közgyűlésen, hanem az ügyosztályokban is beszélni kezdtek a dologról és hosszú vitatkozások, interpellációk és válaszok után megszületett az autótaxi.

Amíg azonban az ügy előkészítés alatt állott, ez alatt azt kell érteni, hogy a különböző pártállású városatyák és újságok minden héten újabb panamavádatok vadgostak egymás fejébe, a jámbor budapestiek annyit álmodoztak az eljövendő autótaxi ezer előnyéről, hogy mikor az első kocsi megmutatták nekik az utcán, csalódottan mondták:

— Hát ilyen?!

Ez a hang, amely tisztán a hosszú ábrándozások légvárán alapulván, teljesen indokolatlan volt, azonnal jogosult lett, amikor valaki «Csináljunk egy görbe napot!» kiáltással intett a sofförnek és beült a maxiba. A maxi ugyanis, ha kívülről fényes is, belül szűk, csak két ember ülhet a főülésen, az is minden zökkenőnél egymáshoz ütődik, ami különösen akkor kényelmetlen, ha az utasok — és ez Pesten elég gyakori, bár az általános gazdasági nyomoruság mellett kissé érthetetlen — a jobban tápláltak és a nagyobb testi terjedelműek osztályába tartoznak.

A következő kiábrándító tapasztalás, amit a maxi-utas tesz, az, hogy a gép, bár az egyenruhás sofförnek szurós bajusza és roppant elszánt külseje van, inkább csak gördül, de egyáltalán nem szá-

geld, pedig Pesten megszoktuk már, hogy ha messziről autótülkölés hangzik, mindenki hóna alá kapja a lábát, rohan a járdára s az uttesten csak azok maradnak, akik öngyilkosok akarnak lenni, vagy abból élnek, hogy gazdag börziánerekkel elgázoltatják magukat.

A maxik lassúsága miatti felszólalásokkal szemben — a tárgyilagosság kedvéért — helyt kell, hogy adjunk az egyik ez irányban meginterpellált sofför védekezésének, aki szerint a maxi, városi alkalmazott lévén, nem gázolhat olyan vigan, mint privát kollégái, neki tekintettel kell lenni a balesetstatisztikára és a halálozási arányszámra. Szóval ő kötött marsrutával dolgozik.

Hát jó, ettől eltekintünk, Elvégre nem járunk mindig autón és gyalogos embernek az is vigasztaló tudat, hogy legalább a városi automobilon megkímélik az életét. Nem lehet eltekinteni azonban az autótaxik taxijától, a maxi-taxitól, attól a zsarológéptől, amely a sofför mellett foglal helyet és meg egyfelől az autótaxit róla nevezték el, másfelől vele fosztják ki az utasokat. Magyar nyelvünk, sajnos nem elég gazdag a rablás fogalmát fedő szavakban, a balkáni népek idevágó kifejezéseit pedig nem ismerjük és így kénytelenek vagyunk az enyhe kifosztás szóval jelezni azt a processzust, amely a taximéter, mint cselekvő és a pasasér, mint szenvedő alany között egy autót folyamán a főváros égése alatt és ellenőrzése mellett végbe megy. Olyan ez a gép, mint az a mesebeli malom, ahol az öregek megfiatalodtak: az egyik ajtaján egy milliomos bankár száll be, a gép megindul,

zörög, pöfög, berreg egy kicsit, azután megvan, kinyílik a másik ajtó és sápadtan, lesóványodva egy szegény napidíjas lép ki belőle. De azért ne gondolják, hogy ha egy napidíjas száll be, mint bankár jön ki. Nem, a napidíjas egyáltalában nem jön ki, a taxi vízi egyenesen a hivatalába és viteldíj-hátralék fejében letiltatja a fizetését.

Mert ilyen drága a maxi. És főképp, lefőképp,

sőt talán egyedül ezért szerettek ki belőle két nap alatt az emberek, akik itt Pesten egy kis elegancia kedvéért mindent megbocsájtának, de a drágaságot — sajnos — azt nem tudják megbocsájtani. Nincs elég pénzük hozzá.

syd.